

## Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 2, 2023

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

### INHOUDSOPGAVE

#### Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:145](#) 03-02-2023

#### Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:691](#) 24-01-2023

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:695](#) 24-01-2023

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2023:137](#) 19-01-2023

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:564](#) 19-01-2023

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2023:81](#) 17-01-2023

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2022:2458](#) 13-12-2022

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2022:2818](#) 01-11-2022

#### Rechtbank

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2023:408](#) 06-02-2023

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2023:547](#) 03-02-2023

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2023:647](#) 02-02-2023

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2023:398](#) 01-02-2023

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2023:419](#) 26-01-2023

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2023:887](#) 25-01-2023

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2023:99](#) 25-01-2023

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2023:385](#) 24-01-2023

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2023:415](#) 24-01-2023

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2023:213](#) 23-01-2023

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2023:735](#) 20-01-2023  
[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2023:699](#) 18-01-2023  
[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2023:794](#) 18-01-2023  
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2023:316](#) 18-01-2023  
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2023:436](#) 18-01-2023  
[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2023:324](#) 17-01-2023  
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2023:434](#) 11-01-2023  
[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2022:4880](#) 22-12-2022  
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2022:12191](#) 14-12-2022  
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2022:12192](#) 07-12-2022  
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2022:11977](#) 07-12-2022  
[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2022:4766](#) 30-11-2022  
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2022:11981](#) 16-11-2022  
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2022:11963](#) 19-10-2022  
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2022:12193](#) 20-04-2022  
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2021:12899](#) 01-11-2021  
[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2019:15128](#) 03-07-2019  
[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2019:1327](#) 13-02-2019

## **Antillen**

[Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba, ECLI:NL:OGHACMB:2023:8](#) 18-01-2023  
[Gerecht in eerste aanleg van Curaçao, ECLI:NL:OGEAC:2022:349](#) 19-12-2022

## **Nationaal overig**

[Hof van Discipline, ECLI:NL:TAHVD:2023:15](#) 20-01-2023  
[Kamer voor het notariaat in het ressort Amsterdam, ECLI:NL:TNORAMS:2022:24](#) 03-11-2022

## RECHTSPRAAK

***Kantonrechter wijst verzoek tot ontslag executeur van een in 2015  
opengevallen nalatenschap af.***

De in 2015 overleden erflater X heeft in zijn testament vier van zijn kinderen (A, B, C en D) tot zijn erfgenamen benoemd, een legaat ter grootte van diens legitieme portie toegekend aan kind E en kind A tot executeur benoemd. Na het overlijden van erflater is het door kind B ingediende verzoek tot ontslag van de executeur afgewezen. In juli 2018 is het legaat aan E uitbetaald. Thans verzoekt kind C primair het ontslag van A als executeur. C stelt dat A de overige erfgenamen onvoldoende informeert en dat zij niet geschikt is voor het uitvoeren van haar taken als executeur. Daardoor en door het lange tijdsverloop sinds de aanvang van de executie (zonder dat er enig zicht is op een spoedige afwikkeling) is er bij de erfgenamen een gebrek aan vertrouwen ontstaan in de executeur. A stelt dat zij niet tekortschiet in het uitvoeren van haar taken en het verstrekken van inlichtingen en dat een vijftal met name genoemde zaken (waaronder vermogen in het buitenland) aan een snellere afwikkeling in de weg staan. Het gebrek aan vertrouwen in haar als executeur is niet gegrond op een objectieve reden. Volgens de kantonrechter kan een op concrete en objectieve feiten gebaseerd wantrouwen van de erfgenamen in de executeur, een reden tot ontslag zijn. De kantonrechter is enerzijds van oordeel dat A een en ander voortvarender had kunnen aanpakken, maar neemt anderzijds in aanmerking dat het een ingewikkelde nalatenschap betreft met vermogensbestanddelen in het buitenland die moeilijk te traceren waren. Uit de feiten blijkt ook dat, los van de vraag of daartoe een gehoudenheid bestaat, het verstrekken van voorschotten niet goed mogelijk was en dat het ernaar uit ziet dat binnen een half jaar de nalatenschap afgewikkeld kan worden. Ook blijkt uit de overgelegde stukken dat C van de stand van zaken op de hoogte is gehouden.

---

**Instantie:** Rechtbank Noord-Holland

**Datum uitspraak:** 01-11-2021

**ECLI:** ECLI:NL:RBNHO:2021:12899

**Zaaknummer:** 8951436

**Rechters:** S.W.S. Kiliç

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***In casu konden enkele deelgenoten zonder toestemming van de overige deelgenoten over hun aandeel in een zeer oude nalatenschap beschikken.***

Deze uitzonderlijke zaak betreft een anderhalve eeuw oude, complexe nalatenschap, met zeer vele, deels onbekende deelgenoten. Kort en goed is in geschil of twee van de deelgenoten (A en B) in deze nalatenschap (zelfstandig) over hun aandeel konden beschikken. Volgens het gerecht is relevant dat artikel 3:191 lid 1 BW bepaalt dat, tenzij uit de rechtsverhouding tussen de deelgenoten anders voortvloeit, iedere deelgenoot over zijn aandeel in de gemeenschap kan beschikken. De onverdeelde aandelen in de nalatenschap waarover door de deelgenoten A en B is beschikt, betroffen – zo het gerecht – vermogensbestanddelen die zij desgewenst konden verkopen. Wilden A en B bij leven nog financieel profijt hebben van hun deelgenootschap, dan was verkoop van hun onverdeelde aandeel wellicht de enige reële mogelijkheid. Dat de aanspraken van A en B ten tijde van de verkoop (in omvang) niet vaststonden, was geen beletsel voor een geldige verkoop. Omstandigheden als bedoeld in artikel 3:191 BW zijn niet aangevoerd. Van een benadeling van de andere deelgenoten is niet gebleken, en evenmin is sprake van een verregaande inbreuk op enige familieverhouding. Gesteld noch gebleken is voorts dat door de verkoop (en overdracht) van A en B de verdeling van de nalatenschap wordt bemoeilijkt. Er kwamen niet meer deelgenoten bij. Dat de verkoop van de aandelen van A en B niet te verenigen is met de aard van de gemeenschap, kan op grond van hetgeen is aangevoerd dan ook niet worden aangenomen.

---

**Instantie:** Gerecht in eerste aanleg van Curaçao

**Datum uitspraak:** 19-12-2022

**ECLI:** ECLI:NL:OGEAC:2022:349

**Zaaknummer:** CUR202101714

**Rechters:** P.E. de Kort

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Kantonrechter geeft geen machtiging om namens minderjarige erfgenaam te verwerpen omdat niet is gebleken dat nalatenschap negatief is.***

Namens een minderjarige bij plaatsvervulling opkomende erfgenaam wordt de kantonrechter ex artikel 4:193 BW verzocht machtiging te geven om de nalatenschap te verwerpen omdat deze negatief zou zijn. Namens de kantonrechter is de verzoekers kenbaar gemaakt dat er slechts machtiging wordt verleend als er sprake is van een negatieve nalatenschap en is hun de gelegenheid geboden stukken over te leggen waaruit blijkt dat dit laatste het geval is. Van die gelegenheid is geen gebruik gemaakt. Dit geldt ook voor de mogelijkheid te worden gehoord nadat was medegedeeld dat de kantonrechter voornemens was om het verzoek af te wijzen. Dit brengt de kantonrechter ertoe te concluderen dat nu niet is gebleken dat er sprake is van een negatieve nalatenschap de verwerping niet in het belang is van de minderjarige. Op voorhand kan immers niet worden uitgesloten dat na vereffening een positief saldo zal resteren waarin de minderjarige dan deelgenoot zal zijn. Nadat het verzoek is afgewezen, wijst de kantonrechter op de verplichting om de nalatenschap namens de minderjarige beneficiair te aanvaarden en deze vervolgens te vereffenen volgens de wet.

---

**Instantie:** Rechtbank Zeeland-West-Brabant

**Datum uitspraak:** 17-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:RBZWB:2023:324

**Zaaknummer:** 10062568\_E17012023

**Rechters:** J.A.J. van den Boom

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Anders dan de kantonrechter stemt het hof wel in met een akte van verdeling waarbij de tot de nalatenschap behorende woning aan een minderjarige wordt toegedeeld.***

Erflater is in 2017 overleden en heeft zijn twee kinderen A en B als enig erfgenamen achtergelaten. In verband met de minderjarigheid van een van hen (B), is in 2020 machtiging (art. 1:345 lid 1 aanhef en onder a BW) verzocht aan de kantonrechter bij de conceptakte van verdeling van de nalatenschap. Na ontvangst van een gewijzigd concept heeft de kantonrechter in 2021 het verzoek afgewezen. Volgens de kantonrechter bevatte het voorstel te veel nadelen voor de minderjarige B in verhouding tot de voordelen voor A. In appèl wordt de verzochte machtiging – op een wederom aangepast concept – wel verleend. In die akte wordt de woning aan de minderjarige B toegedeeld en worden de banktegoeden toegedeeld aan A. B is door deze verdeling overbedeeld, in verband waarmee B een bedrag van circa € 23.000 aan A moet voldoen. Deze vordering wordt voldaan door de moeder/wettelijk vertegenwoordigster van B. De daaruit voortvloeiende vordering van de moeder op haar minderjarig kind B is pas opeisbaar bij verkoop van de woning. Het hof is van oordeel dat deze verdeling en de betaling van de overbedeling in het belang van B noodzakelijk en wenselijk zijn (art. 1:356 lid 1 BW). B wordt door de verdeling alleen eigenaar van de woning waarin zij heeft gewoond met haar vader en moeder en waarin zij nog steeds woont en wil blijven wonen met haar moeder. Het hof stelt dat krachtens artikel 3:183 lid 2 BW goedkeuring nodig is voor de verdeling. En dat voor de afspraken over de betaling van het overbedelingsbedrag volgens artikel 1:348 lid 1 BW goedkeuring nodig is. Het hof geeft beide goedkeuringen en bepaalt tevens dat de moeder de kosten die aan de woning zijn verbonden zal betalen voor B zolang B minderjarig is (art. 1:356 lid 1 BW).

---

**Instantie:** Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

**Datum uitspraak:** 19-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:GHARL:2023:564

**Zaaknummer:** 200.308.59

**Rechters:** J.H. Lieber, I.G.M.T. Weijers-van der Marck en H. Phaff

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Partijen zijn niet pro se gedagvaard omdat de door eiser bedoelde hoedanigheid voldoende blijkt uit de dagvaarding. Een door overledene aangegane schenkingsovereenkomst is niet herroepen, omdat de bevoegdheid daartoe niet is bedongen.***

A was sinds 1998 de levensgezel van erflaatster B. Nadat zij begin september 2020 vernam dat zij ernstig ziek was, is B eind september in het ziekenhuis opgenomen. In oktober hebben A en B gesproken over de schenking door B aan A van een duur horloge. A heeft op 3 oktober 2020 voor € 38.000 een horloge gekocht en daarbij € 5.000 aanbetaald. Op 6 oktober heeft B € 5.000 aan A overgeboekt. A heeft in de periode na 7 oktober B meerdere malen bezocht in het ziekenhuis, waarbij tussen hen onenigheid is ontstaan. B heeft op enig moment de relatie met A beëindigd. Op 11 oktober heeft B haar testament gemaakt en aan A het vruchtgebruik gelegateerd van haar horloge. B heeft haar twee schoondochters – C en D – tot executeur benoemd. B is op 20 oktober overleden. In november 2020 heeft A de resterende € 33.000 overgemaakt aan de verkoper van het horloge. Eiser B dagvaardt C en D en vordert nakoming van tussen hem en A tot stand gekomen schenkingsovereenkomst. De rechtbank volgt C en D niet in hun verweer dat A niet-ontvankelijk is omdat zij pro se en niet in hoedanigheid van executeur zijn gedagvaard nu uit de dagvaarding voldoende duidelijk blijkt in welke hoedanigheid is gedagvaard. Volgens de rechtbank vergt de vraag in welke hoedanigheid een partij optreedt, uitleg van de dagvaarding en is het niet vereist dat steeds uitdrukkelijk melding moet worden gemaakt van de hoedanigheid van de procespartij (ECLI:NL:HR:2004:AP1435). Ter zake van de schenkingsovereenkomst oordeelt de rechtbank dat uit Whatsapp-berichten blijkt van die overeenkomst. Anders dan C en B meent de rechtbank dat geen sprake is van een schenking ter zake des doods die bij gebreke van de notariële vorm door A's overlijden zou zijn vervallen. Omdat C en D onvoldoende bewijs leveren ter onderbouwing van hun stelling dat A de bevoegdheid heeft bedongen om de schenking te herroepen, concludeert de rechtbank dat voor zover A de schenking al heeft herroepen, die herroeping geen rechtsgevolg heeft gehad.



**Instantie:** Rechtbank Noord-Holland

**Datum uitspraak:** 19-10-2022

**ECLI:** ECLI:NL:RBNHO:2022:11963

**Zaaknummer:** C/15/323147 / HA ZA 21-648

**Rechters:** W.S.J. Thijs

**Wetsartikelen:**

RECHTSPRAAK

***Defungeren notaris is grond voor ambtshalve ontslag als vereffenaar.***

In 2021 is de inmiddels gedefungeerde notaris X door de rechtbank tot vereffenaar benoemd in een nalatenschap. De rechtbank ziet in de omstandigheid dat X geen notaris meer is en de overdracht van diens kantoor/protocol aan Y, gewichtige redenen om ambtshalve tot het ontslag van X als vereffenaar over te gaan en Y tot vereffenaar te benoemen.

---

**Instantie:** Rechtbank Noord-Holland

**Datum uitspraak:** 24-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:RBNHO:2023:415

**Zaaknummer:** C/15/314664 / HA RK 21-57

**Rechters:** E.J. Bellaart

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Rechtbank oordeelt over omvang informatieplicht van de executeur en stelt de omvang van de legitimaire massa vast.***

In het kader van de afwikkeling van de nalatenschap van erflater stellen eiseres en gedaagde over en weer – en jegens de executeur – een (zeer) groot vordering in. Zo vordert X – in het kader van het aanvullende beroep op haar legitieme portie – een grote hoeveelheid stukken van executeur Y, alsmede, zij het in beperktere mate, van Z, de partner van de overledene. Anders dan X lijkt te veronderstellen, betwisten Y en Z niet het recht op informatie van X. De rechtbank volgt executeur Y in zijn verweer dat hij de bij hem bekende informatie reeds aan X ter beschikking heeft gesteld. De door X gevorderde stukken zijn, voor zover niet reeds aan haar verstrekt, niet bij Y bekend. Y voert aan hier niet over te beschikken en deze dan ook niet te kunnen verstrekken. Volgens de rechtbank staat vast dat de executeur na het overlijden van erflater aan X een grote hoeveelheid stukken ter beschikking heeft gesteld. Dat daarbij stukken zijn achtergehouden, is niet gebleken. Ook voert X geen feiten of omstandigheden aan die een dergelijke conclusie rechtvaardigen. De rechtbank is van oordeel dat executeur Y aan zijn informatieplicht heeft voldaan. Bovendien is de rechtbank met Y van oordeel dat de informatieplicht van artikel 4:148 BW geen grondslag biedt voor het opvragen van bankafschriften/stukken daterend van ver voor het overlijden. Temeer niet nu X, zoals Y terecht heeft opgemerkt, als erfgenaam ook zelfstandig informatie kan opvragen. Hier komt bij dat Y steeds heeft aangeboden aan X een volmacht te verlenen voor zover dat noodzakelijk zou zijn om de gevorderde stukken van de betrokken instanties te verkrijgen. Volgens de rechtbank biedt ook artikel 843a Rv geen ruimte voor het opvragen van niet aanwezige stukken. Ook de jegens Z ingestelde vordering tot overlegging van deze stukken wordt afgewezen nu geen feiten of omstandigheden zijn gesteld op grond waarvan kan worden aangenomen dat zij wel over deze stukken beschikt. Het verzoek van X om Y en Z te verplichten een notariële boedelbeschrijving op te maken, wordt afgewezen omdat dit verzoek – alsmede dat tot benoeming van een boedelnotaris – aan de kantonrechter moet worden gericht. De rechtbank volgt X wel in haar stelling dat de gelden op een gezamenlijke rekening van overledene en Z uitsluitend aan de overledene toebehoorden. De rechtbank is verder van mening dat erflater er destijds bewust voor heeft gekozen om een woning niet op beider naam, maar uitsluitend op naam van Z te zetten, zonder dat zij de koopsom aan erflater schuldig

bleef. Nu aldus sprake is geweest van een gift, kan van ongerechtvaardigde verrijking en/of onverschuldigde betaling geen sprake zijn, zodat daarop geen vergoedingsrecht kan worden gebaseerd.

In het kader van de berekening van de legitimaire massa staat volgens de rechtbank vast dat erflater ondanks de gestelde schenkingen – die meer dan vijf jaren voor het overlijden hebben plaatsgehad – een aanzienlijk vermogen (meer dan € 3,7 miljoen) heeft nagelaten. Erflater heeft weliswaar aanzienlijke bedragen aan Z doen toekomen, maar hij kon zich dit gelet op zijn ruime vermogen permitteren zonder dusdanig op zijn vermogen in te teren dat daarvan weinig of niets zou overblijven voor X (nog daargelaten de vraag of deze overheveling van vermogen als een schenking of als voldoening aan een natuurlijke verbintenis kwalificeert). Ook heeft X onvoldoende gesteld en onderbouwd dat Z destijds moet hebben geweten (of geacht moet worden te hebben geweten) dat X hierdoor later als legitimaris zou worden benadeeld. Ook beoordeelt de rechtbank het karakter van diverse andere transacties tussen overledene en Z en tussen overledene en eiseres X. Met inachtneming van dit alles wordt vervolgens de omvang van de aanvullende legitimaire aanspraak vastgesteld.

---

**Instantie:** Rechtbank Noord-Holland

**Datum uitspraak:** 16-11-2022

**ECLI:** ECLI:NL:RBNHO:2022:11981

**Zaaknummer:** C/15/295999 / HA ZA 19-716

**Rechters:** H.A. Pott Hofstede

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Omdat gedaagde niet is gedagvaard in hoedanigheid van executeur en die hoedanigheid ook niet uit de dagvaarding blijkt, worden eisers niet-ontvankelijk verklaard in hun vordering tot nietigverklaring van erflaters testament.***

Ter zake van de nalatenschap van hun vader stellen eisers dat het laatste testament van vader nietig is wegens strijd met de wet, omdat vader in dat testament de wettelijke verdeling van toepassing heeft verklaard en daarin uitsluitend zijn stiefkinderen en niet tevens mede één eigen kind heeft betrokken en tot erfgenamen heeft benoemd. De rechtbank komt niet toe aan een inhoudelijk oordeel over de zaak. Anders dan eisers hebben gesteld, waren zij op de hoogte van de benoeming van gedaagde tot executeur. Eisers hebben immers zelf bij dagvaarding het tweede testament van vader overgelegd waarin gedaagde tot executeur is benoemd. In de aan eisers verstrekte kopie van dit testament is dit gedeelte van de tekst voor hen zichtbaar. In het derde testament, dat ook bij dagvaarding is overgelegd, heeft vader geen wijziging in de executeursbenoeming aangebracht. De rechtbank gaat verder voorbij aan de op de mondelinge behandeling ingenomen stelling van eisers dat zij, voor zover van belang, hebben bedoeld gedaagde ook in haar hoedanigheid van executeur te dagvaarden. Bij de vermelding van de gedaagde in de dagvaarding staat immers niet dat zij wordt gedagvaard in haar hoedanigheid van executeur. De inhoud van de dagvaarding bevat ook geen aanwijzing dat gedaagde ook als executeur wordt aangesproken.

---

**Instantie:** Rechtbank Noord-Nederland

**Datum uitspraak:** 22-12-2022

**ECLI:** ECLI:NL:RBNNE:2022:4880

**Zaaknummer:** 21276

**Rechters:** N.A. Baarsma

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Erfgenamen worden veroordeeld tot vestiging vruchtgebruiklegaat en uitbetaling legitieme portie. Het verweer dat de legataris – hun zus – daarbij geen belang heeft omdat zij daardoor een hogere eigen bijdrage langdurige zorg verschuldigd is, acht de rechtbank moreel verwerpelijk.***

A, B en C zijn de kinderen van de respectievelijk in 2012 en 2016 overleden moeder en vader. In 1989 is A onder curatele gesteld en vader tot curator benoemd. In 2016 is op verzoek van B en C over het vermogen van A een beschermingsbewind ingesteld en is X tot bewindvoerder benoemd. In de testamenten van vader en moeder is A uitgesloten als erfgenaam en is aan haar een voorwaardelijk (opvolgend) legaat toegekend van vruchtgebruik van 1/3 van de nalatenschap zonder het recht van vertering. Het legaat wordt onvoorwaardelijk door het overlijden van de langstlevende van hen. Tevens is over hetgeen A verkrijgt een testamentair bewind ingesteld waarbij B en C tot bewindvoerders zijn benoemd. B en C zijn de erfgenamen van vader en moeder. Bewindvoerder X vordert – onder meer – veroordeling van B en C tot vestiging van het vruchtgebruik en uitbetaling van de legitieme portie van A. De vordering ten aanzien van het vruchtgebruiklegaat is niet verjaard omdat de daarvoor vereiste twintig jaar nog niet zijn verstreken na het opeisbaar worden in 2016. Ook is niet gebleken van feiten of omstandigheden op basis waarvan B en C erop mochten vertrouwen dat A geen aanspraak zou maken op het aan haar toekomende vruchtgebruiklegaat. Ook staat vast dat X begin 2019 aanspraak heeft gemaakt op afgifte van het legaat. Niet ter discussie staat dat X belang heeft bij de vordering nu een bewindvoerder de taak heeft om het (toekomstig) vermogen van A zo goed mogelijk te waarborgen en beheren en hierover verantwoording af te leggen aan de kantonrechter. Het verweer van B en C dat het A niet is toegestaan om de aan het vruchtgebruik onderworpen goederen te verteren, kan de rechtbank in zoverre niet volgen dat aan A wel de vruchten toekomen. Het verweer van B en C dat A onder aan de streep niet zal profiteren van het vruchtgebruik omdat zij bij een groter vermogen ook een hogere eigen bijdrage verschuldigd zou zijn voor de langdurige zorg die zij ontvangt, is – zo de rechtbank – moreel verwerpelijk, en ook onvoldoende onderbouwd. De rechtbank wijst ook de vordering ten aanzien van de legitieme portie toe. Sinds het overlijden van vader is de vijfjaarstermijn nog niet verstreken en B en C mochten er niet op vertrouwen dat A geen beroep op haar

legitieme portie zou doen.

---

**Instantie:** Rechtbank Midden-Nederland

**Datum uitspraak:** 30-11-2022

**ECLI:** ECLI:NL:RBMNE:2022:4766

**Zaaknummer:** C/16/492511 / HA ZA 19-201

**Rechters:** M.A.A.T. Engbers

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Rechtbank wijst vordering van kinderen af dat hun vader 20 jaar na het overlijden van moeder rekening en verantwoording aflegt.***

Kinderen B en C twijfelen ruim twintig jaar na het overlijden van hun moeder over de afwikkeling van haar nalatenschap door A, hun vader. B en C vorderen dat A alsnog rekening en verantwoording aflegt over de afwikkeling van de nalatenschap. Volgens A was er geen positief saldo te verdelen en is het niet redelijk om na twintig jaar nog rekening en verantwoording van hem te verlangen. De rechtbank meent dat A als gemachtigde van B en C gehouden was om verslag te doen van zijn bevindingen en werkzaamheden in het kader van de afwikkeling van de nalatenschap. Gelet echter op het aantal verstreken jaren na het opvallen van de nalatenschap in 2001 kan van A niet meer worden verwacht dat hij daartoe nu nog over gaat. A kan gelet op de inmiddels verstreken termijn immers niet worden verweten dat hij niet langer beschikt over de benodigde bescheiden. Temeer niet nu eisers ook zelf hebben aangegeven dat er destijds wel is gesproken over het achterwege blijven van een formele afwikkeling, maar omdat zij er op vertrouwden dat A een en ander correct had afgehandeld, zij daar geen bezwaar tegen hadden. A behoefde er niet op bedacht te zijn dat hij jaren later alsnog aan de hand van schriftelijke bescheiden een en ander nader zou moeten verantwoorden. Mede aan de hand van door A overgelegde foto's leidt de rechtbank af dat in de nalatenschap van moeder geen vermogensbestanddelen aanwezig waren, op grond waarvan moet worden aangenomen dat na vereffening van de nalatenschap een batig saldo resteerde. De vorderingen van B en C tot uitbetaling aan hen van hetgeen waartoe zij zijn gerechtigd, worden afgewezen.

---

**Instantie:** Rechtbank Noord-Holland

**Datum uitspraak:** 18-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:RBNHO:2023:436

**Zaaknummer:** C/15/328890 / HA ZA 22-354

**Rechters:** H.A. Pott Hofstede

**Wetsartikelen:**



## RECHTSPRAAK

***Beroep door erfgenamen overleden echtgenoot op vernietiging van een zonder de daarvoor vereiste toestemming als bedoeld in artikel 1:88 BW verrichte rechtshandeling is niet in strijd met redelijkheid en billijkheid.***

Echtelieden B en C zijn kort na elkaar overleden. C heeft bij wege van vrijgevigheid bedragen schuldig erkend. De zaak draait kort en goed om de door A in hoedanigheid van erfgenaam van B ingeroepen vernietiging van deze schuldigerkenningen. C beschikte volgens A niet over de vereiste toestemming van artikel 1:88 lid 1 aanhef en sub b BW. De rechtbank vond de gevolgen van de vernietiging naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar. In appèl overweegt het hof dat voor toepassing van de beperkende werking van de redelijkheid en billijkheid zal moeten worden aangevoerd dat in verband met bepaalde concreet genoemde feiten de desbetreffende regel, hoewel tussen partijen van toepassing, in het gegeven geval niet kan worden toegepast. Naar het oordeel van het hof is hieraan niet voldaan en dus blijft de vernietiging in stand.

---

**Instantie:** Gerechtshof Amsterdam

**Datum uitspraak:** 17-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:GHAMS:2023:81

**Zaaknummer:** 200.299.560/01

**Rechters:** M.C. Schenkeveld, A.V.T. de Bie en C.M.J. Peters

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Een vruchtgebruiklegaat van het zuiver saldo van een nalatenschap betekent niet dat de legataris slechts recht heeft op een vruchtgebruik op een deel van de nalatenschapsgoederen ter grootte van het saldo van de nalatenschap.***

In onderhavige zaak draait het om de vraag of X recht heeft op een vruchtgebruik op een deel van de tot de nalatenschap behorende woning dat gelijk is aan het saldo van de zuivere nalatenschap van erflater, dan wel op de volledige woning. De rechtbank leidt uit de feiten af dat X het recht heeft een vruchtgebruik te vestigen op de volledige tot de nalatenschap behorende woning. De rechtbank komt tot dit oordeel door voorop te stellen dat een vruchtgebruik het recht is om goederen die aan een ander toebehoren, te gebruiken en daarvan de vruchten te genieten. En – zo de rechtbank – hoewel een goed waarop een recht van vruchtgebruik wordt gevestigd een bepaalde waarde kan vertegenwoordigen, wordt het recht van vruchtgebruik gevestigd op het goed zelf, en dus niet op een bepaalde waardebepaling of een bepaald saldo. Omdat de woning in kwestie niet wordt verkocht, maakt de volledige woning deel uit van de nalatenschap. Het enkele feit dat de hypothecaire geldlening waarmee de woning is belast niet is (en niet zal worden) afgelost, rechtvaardigt niet dat op slechts een gedeelte van de woning een recht van vruchtgebruik wordt gevestigd. Naar het oordeel van de rechtbank brengt de definitie van de term ‘zuivere nalatenschap’ in het testament (te weten: de nalatenschap, nadat daaruit de schulden zijn voldaan) hierin geen verandering. Die definitie houdt in dat wanneer zou zijn besloten om de woning te verkopen om de hypothecaire geldlening af te lossen, X geen recht had op een vruchtgebruik op de verkoopopbrengst van de woning voor zover die opbrengst nodig was voor de aflossing van de schulden van de nalatenschap. Ook gaat de rechtbank in op de gerechtigdheid tot het saldo op ten name van de overledene en/of X staande bankrekeningen.

---

**Instantie:** Rechtbank Noord-Holland

**Datum uitspraak:** 07-12-2022

**ECLI:** ECLI:NL:RBNHO:2022:11977

**Zaaknummer:** C/15/325711 / HA ZA 22-150

**Rechters:** J.J. Dijk

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Rechtbank oordeelt over omvang informatieplicht van de executeur en geeft bij wege van tussenbeschikking de executeurs opdracht enkele stukken in het geding te brengen.***

Erflater is in 2021 overleden en heeft aan zoon A (eiser) een bedrag in contanten ter grootte van diens legitieme portie gelegateerd. Zoon B en dochter C zijn tot executeur benoemd. A heeft zijn inferieure legaat verworpen en gelijktijdig een beroep gedaan op zijn (aanvullende) legitieme portie. Namens A is meermaals schriftelijk verzocht om informatie en overlegging van stukken. Namens de executeurs is ook al meerdere keren informatie verstrekt aan A. In juli 2022 hebben executeurs B en C ter zake van de legitieme portie een bedrag van ruim € 172.000 aan A betaald. In augustus 2022 zijn de executeurs ter zake van de legitieme portie gesommeerd tot het doen van een aanvullende betaling van een bedrag van circa € 71.000. Anders dan de executeurs lijken te betogen grondt A zijn vordering niet op artikel 223 Rv, maar op artikel 843a Rv en artikel 4:78 BW. Na een beschouwing over het karakter van deze beide artikelen gaat de rechtbank in op de vraag op welke bankafschriften/bescheiden A in casu recht heeft en wijst diens vordering deels toe en deels af.

---

**Instantie:** Rechtbank Noord-Holland

**Datum uitspraak:** 18-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:RBNHO:2023:316

**Zaaknummer:** C/15/333173 / HA ZA 22-642

**Rechters:** L.J. Saarloos

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Broer B moet als enig erfgenaam van zijn broer C het niet verjaarde deel van de renteverplichtingen over door C aan diens zus A schuldig erkend bedrag voldoen.***

In een zaak met een sterk feitelijk karakter zijn zus A en broer B twee van de vier kinderen van moeder X. Tussen partijen bestaan meerdere geschilpunten die hun oorsprong vinden in de (verdere) afwikkeling van de nalatenschap van de in 2009 overleden X en hun nadien in 2017 overleden broer C. In het kader van de verdeling van de nalatenschap van moeder heeft broer C in 2009 wegens overbedeling een bedrag schuldig erkend aan zus A. Na het overlijden van broer C in 2017 is broer B diens enige erfgenaam. In 2018 is het vermogen van A onder bewind gesteld. Thans houdt partijen in het bijzonder verdeeld of en zo ja in welke mate nog rente verschuldigd is over de vordering van zus A op broer C (en daarmee door diens enig erfgenaam broer B). De rechtbank volgt gedaagde B in zijn meest verstrekkende verweer voor zover het ertoe strekt dat de renteverplichtingen daterend van vóór 30 augustus 2013 door verjaring teniet zijn gegaan (art. 3:308 BW). Een ander deel van de renteverplichtingen (vanaf 30 augustus 2013 tot het overlijden van C in 2017) bestaat nog steeds en dat deel van de vordering wordt toegewezen. De rechtbank meent niet dat (ook) de achterstallige rentetermijnen rentedragend zijn geworden.

---

**Instantie:** Rechtbank Noord-Holland

**Datum uitspraak:** 14-12-2022

**ECLI:** ECLI:NL:RBNHO:2022:12191

**Zaaknummer:** C/15/326337 / HA ZA 22-197

**Rechters:** J.S. Reid

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Omdat de tot de nalatenschap behorende woning met behulp van een rechterlijke machtiging is verkocht en geleverd aan een derde, wijst de rechtbank de vordering van eiser af tot toedeling daarvan aan hem.***

A en B zijn erfgenamen van hun overleden moeder X. Moeder heeft in haar testament onder meer notaris Z tot executeur benoemd. Omdat hij de financiering niet rond kreeg, is het eiser A niet gelukt de tot de nalatenschap behorende woning over te nemen/toegedeeld te krijgen. Omdat A weigerde mee te werken aan de verkoop aan een derde is aan B en Z toestemming verleend om de woning zonder medewerking van A te kunnen verkopen, hetgeen in maart 2022 is gebeurd. In mei 2022 heeft Z rekening en verantwoording afgelegd en een voorstel tot verdeling van de nalatenschap geformuleerd op grond waarvan aan A en B ieder de helft van de nalatenschap toekomt, oftewel een bedrag van circa € 92.000. A vordert onder meer een verklaring van recht dat de legitimaire massa circa € 716.000 bedraagt en dat de woning aan hem wordt toebedeeld. B en Z vorderen in reconventie dat de nalatenschap zal worden verdeeld als door hen voorgesteld, althans op een wijze zoals de rechtbank rechtens juist acht. De rechtbank wijst de vorderingen van eiser af en de vorderingen van gedaagden toe. Vast staat immers dat de woning reeds is verkocht en geleverd aan een derde zodat van toedeling aan A geen sprake kan zijn. Verder stelt de rechtbank dat de vorderingen die A stelt te hebben op de nalatenschap door hem op geen enkele wijze zijn onderbouwd. De rechtbank stelt verder vast dat A geen beroep heeft gedaan op zijn (eventuele aanvullende) legitieme portie. Gelet op de feiten concludeert de rechtbank dat er geen grond bestaat voor een aanpassing van de door Z opgestelde boedelomschrijving.

---

**Instantie:** Rechtbank Noord-Holland

**Datum uitspraak:** 11-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:RBNHO:2023:434

**Zaaknummer:** C/15/327226 / HA ZA 22-251

**Rechters:** H.A. Pott Hofstede

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Verwachter vordert 15 jaar na het overlijden van de erflater/installer een boedelbeschrijving en (met terugwerkende kracht) voldoening aan haar opgaveplicht van de bezwaarde.***

De in 2006 overleden erflater heeft in zijn testament een tweetrapsmaking opgenomen waarbij zijn informele samenleefpartner en erfgenaam [A] de bezwaarde is en zijn broers en zussen (onder wie eiseres) de verwachters. Eiseres vordert – kort gezegd – op grond van artikel 4:138 lid 2 BW in samenhang met artikel 3:205 lid 4 BW een veroordeling van A om aan haar een boedelbeschrijving per datum overlijden te verstrekken, alsmede een nauwkeurige opgave over de jaren 2006 tot en met 2020 van de goederen (inclusief de roerende zaken) die behoren tot de nalatenschap van erflater, voor zover nog aanwezig en voor zover niet meer aanwezig een opgave van de goederen die daarvoor eventueel in de plaats zijn gekomen, tezamen met een opgave van de voordelen van de goederen. A erkent dat zij niet heeft voldaan aan haar wettelijke opgaveplicht, maar stelt dat dit te goeder trouw is geschied en dat zij voor zover mogelijk dit (met terugwerkende kracht) alsnog heeft gedaan. Ook geeft A aan ook in de toekomst hiertoe bereid te zijn. De kantonrechter stelt voorop dat de gevraagde opgave van het bezwaard vermogen zoals door eiseres is gevorderd, door het tijdsverloop op praktische problemen kan stuiten, omdat de daarvoor benodigde gegevens en documenten niet allemaal meer aanwezig zullen zijn. Dit komt niet uitsluitend voor rekening en risico van A, omdat eiseres, gedaagde A niet eerder dan 15 jaar na het overlijden van haar broer, op haar verplichtingen heeft aangesproken. Eiseres stelt weliswaar dat A heeft nagelaten haar uit eigen beweging op de hoogte te stellen van het testament, maar heeft tijdens de mondelinge behandeling ook verklaard dat haar broer in het zicht van zijn overlijden dat testament met haar heeft besproken. Zij had zich dan ook eerder uit eigen beweging tot de notaris kunnen wenden voor een afschrift van het testament. Kortom, beide partijen zijn er in enige mate debet aan dat niet jaarlijks opgave is gedaan. Omdat A een boedelbeschrijving per overlijdensdatum en aangifte erfbelasting heeft overgelegd, hoeft de vordering van eiseres op dit vlak niet te worden toegewezen. In het licht van de administratie- en opgaveplicht van A bespreekt de kantonrechter vervolgens de activa van het bezwaard vermogen (huis, inboedel, banktegoeden, auto) en beoordeelt deze.

**Instantie:** Rechtbank Midden-Nederland

**Datum uitspraak:** 25-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:RBMNE:2023:99

**Zaaknummer:** 9456312 \ AC EXPL 2-2264

**Rechters:** M.A.A.T. Engbers

**Wetsartikelen:**



## RECHTSPRAAK

***Kantonrechter acht het niet in strijd met redelijkheid en billijkheid dat de verhuurder een beroep doet op de vervaltermijn van artikel 7:268 BW.***

Na het overlijden van vader is zoon A tezamen met diens echtgenote B in december 2021 in de door moeder gehuurde woning gaan wonen. Sinds maart 2022 staan A en B naast moeder op dat adres ingeschreven. Na het onverwachte overlijden van moeder wijst de verhuurder het verzoek van A en B om de huur te mogen voortzetten af. Volgens de verhuurder werd geen duurzame gemeenschappelijke huishouding gevoerd met moeder en is het verzoek te laat gedaan. Ook ontbreekt de voor bewoning vereiste huisvestingsvergunning. De kantonrechter overweegt dat volgens herhaalde rechtspraak van de Hoge Raad slechts onder zeer bijzondere omstandigheden een uitzondering kan worden gemaakt op de strikte toepassing van de vervaltermijn van artikel 7:268 BW. Dat A en B niet op de hoogte waren van de vervaltermijn en niet (door de verhuurder) zijn geïnformeerd over het bestaan daarvan, levert niet zo'n bijzondere omstandigheid op. Het is niet aannemelijk dat in een bodemprocedure zal worden geoordeeld dat het beroep van de verhuurder op de vervaltermijn naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. Naar het oordeel van de kantonrechter hebben A en B door het verstrijken van de termijn hun eventuele rechten als bedoeld in artikel 7:268 lid 2 BW verloren.

---

**Instantie:** Rechtbank Midden-Nederland

**Datum uitspraak:** 23-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:RBMNE:2023:213

**Zaaknummer:** 10226442 UV EXPL 22-283 MB/40202

**Rechters:** J.W. Wagenaar

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Transacties tussen een nadien door haar onterfde zoon en zijn moeder zijn na haar overlijden niet vernietigbaar wegens misbruik van omstandigheden omdat dit door eisers/broers en zus onvoldoende feitelijk is onderbouwd.***

Vader is overleden in 1989 en moeder in 2014. Het testament van vader betrof een ouderlijke boedelverdeling. In het testament van moeder was geïntimeerde A onterfd. A wil dat zijn broers en zus (appellanten) zijn erfdeel uit vaders nalatenschap uitbetalen. Appellanten beroepen zich op een tegenvordering van de nalatenschap van moeder op A die zij erop baseren dat A zichzelf heeft bevoordeeld door middel van twee onroerendgoedtransacties met moeder. Volgens appellanten was bij die transacties sprake van misbruik van omstandigheden. Volgens het hof hebben appellanten geen feiten gesteld waaruit, indien bewezen, volgt dat daarvan sprake is geweest. Zij hebben enkel gesteld dat moeder door A op 'het verkeerde been' is gezet (zonder uit te leggen hoe of waardoor dat is gebeurd) en de zeer vage stelling betrokken dat 'meespeelde dat moeder afhankelijk was van A omdat zij in het bedrijf van A werkte en daardoor enige inkomsten genoot'. Daarmee hebben – zo het hof – appellanten geen voldoende feitelijke grondslag aangereikt voor een beroep op misbruik van omstandigheden respectievelijk om toepassing te kunnen geven aan de bewijslastomkering van artikel 7:176 BW. Het beroep op misbruik van omstandigheden gaat daarom niet op.

---

**Instantie:** Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

**Datum uitspraak:** 24-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:GHARL:2023:695

**Zaaknummer:** 200.311.026/01

**Rechters:** P.S. Bakker, O.E. Mulder en C. Koopman

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Uit de feiten volgt dat erflater de betaling die hij kort voor zijn overlijden heeft gedaan aan zijn partner X, heeft verricht ter verzorging van zijn partner, zodat geen sprake is van een onverschuldigde betaling.***

Erflater heeft kort voor zijn overlijden een bedrag voldaan aan zijn partner, geïntimeerde X. Appellante vordert dit bedrag als onverschuldigd betaald terug. Volgens het hof blijkt uit de stukken dat erflater kort voor het doen van de betaling depressief was, dacht aan zelfdoding en, voor het geval dat aan de orde zou zijn, wilde dat X verzorgd achterbleef. Zowel de hoogte van het bedrag als de overige omstandigheden waaronder dit werd overgemaakt, vormen duidelijke aanwijzingen dat de betaling door erflater is verricht met het oogmerk om X na zijn dood financieel verzorgd achter te laten. Het hof acht niet aannemelijk dat de betalingsomschrijving 'salaris oktober 2012' erop duidt dat het hier ging om een verlate en/of abusievelijk gedane salarisbetaling, maar veeleer dat dit een voor X bedoelde verwijzing inhield naar de aanvang van hun samenleven in Nederland in 2012. Aldus opgevat, levert deze betalingsomschrijving een extra aanwijzing op dat de betaling inderdaad is verricht ter voldoening aan een door erflater gevoelde morele verplichting jegens X. Gelet op dit alles heeft appellante onvoldoende aangevoerd ter onderbouwing van haar stelling dat de betaling als onverschuldigd moet worden aangemerkt.

---

**Instantie:** Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

**Datum uitspraak:** 24-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:GHARL:2023:691

**Zaaknummer:** 200.305.488/01

**Rechters:** P.S. Bakker, O.E. Mulder en M. Weissink

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***In geschil is de rechtsgeldigheid van een onderhands gemaakt testament. Ook gaat het hof in op de vraag of bij beschikking dan wel bij vonnis moet worden beslist.***

Appellant en geïntimeerden zijn de zes kleinkinderen van de in 2012 overleden erflaatster. Notaris X is notaris in Sint-Maarten geweest. In het protocol dat X heeft overgenomen, heeft zij een dossier aangetroffen, dat uiteindelijk afkomstig was van het notariskantoor van oud-notaris Y. In het dossier zat een aan de zijkant geopende envelop met verschillende nietgaatjes en een aan die envelop vastgeniete onderhandse akte, gedateerd 29 september 2001, getiteld 'Will and Testament of erflaatster'. Appellant heeft als productie een geschrift ingebracht dat eruitziet als een kopie van de onderhandse akte. In geschil is de vraag of de onderhandse akte een rechtsgeldig testament belichaamt. In eerste aanleg heeft het gerecht geoordeeld dat niet kan worden aangenomen dat de onderhandse akte de (laatste) uiterste wil van de erflaatster is. In beroep vordert appellante een verklaring voor recht dat het stuk wel de rechtsgeldig vastgelegde uiterste wil van erflaatster bevat alsmede de veroordeling van notaris X tot o.m. het opmaken van een verklaring van erfrecht. Het hof overweegt dat er zaken bestaan betreffende nalatenschappen die bij vonnis dienen te worden beslist (zie art. 100 lid 1 Rv) en zaken betreffende nalatenschappen die bij beschikking dienen te worden beslist (zie art. 429c lid 6 Rv). Hetgeen appellant gevorderd heeft, is niet gebaseerd op een wettelijke bepaling die voorschrijft dat erover bij beschikking dient te worden beslist. Daarom geldt ingevolge de hoofdregel dat daarover bij vonnis had behoren te worden beslist. Het Hof zal dan ook verder bij vonnis beslissen. Voor de ontvankelijkheid van appellant in het hoger beroep maakt dat overigens geen verschil. Degenen die eerder als belanghebbenden zijn aangemerkt, dienen als geïntimeerden te worden aangemerkt. Zij zijn (inmiddels) correct opgeroepen, maar niet verschenen. Notaris X is met pensioen en haar praktijk wordt waargenomen door notaris Z. Dit maakt volgens notaris X dat appellant geen belang meer heeft bij een deel van diens vordering. Appellant heeft naar aanleiding hiervan zijn vordering gewijzigd. Het Hof gelast een nadere mondelinge behandeling, stelt het dossier in handen van de griffier om appellant en notaris X alsmede waarnemer Z op te roepen.

**Instantie:** Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba

**Datum uitspraak:** 18-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:OGHACMB:2023:8

**Zaaknummer:** SXM2021H00067

**Rechters:** S. Verheijen, G.C.C. Lewin en J. de Boer

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***De rechtbank ziet in het feit dat door de zoon verrichte aflossingen op een lening kort daarna werden gevolgd door opname van dezelfde bedragen, giften van die bedragen door de overledene aan de zoon.***

Moeder/erflaatster is overleden met achterlating van vijf kinderen: gedaagde A, eiseressen B, C, D en een niet in het geding betrokken dochter E. Ter zake van het (voor)overlijden van vader, hebben de vijf kinderen een vordering op moeder. Na het overlijden van moeder blijkt dat zij A tot enig erfgenaam en executeur heeft benoemd en doen eiseressen een beroep op hun legitieme portie. In geschil is de omvang van de legitimaire massa en de eventueel in de periode tussen de overlijdens van vader en moeder door haar aan A gedane schenkingen. De rechtbank constateert dat de door A verrichte aflossingen op een vordering van moeder op hem, telkens direct zijn gevolgd door een opname van hetzelfde bedrag in contanten van de rekening van moeder. Dit en de overige feiten en omstandigheden maken het volgens de rechtbank zeer aannemelijk dat de door A verrichte aflossingen door middel van de pin- en bankopnamen feitelijk weer teniet zijn gedaan. En dat het afgeloste/gestorte bedrag telkens als gift uit het vermogen van moeder weer in zijn vermogen is teruggevloeid. Dit alles leidt tot de slotsom dat de rechtbank het in de verdere beoordeling ervoor zal houden dat A een bedrag gelijk aan het totaal van de uit de bankafschriften blijkende aflossingen bij wijze van gift uit het vermogen van moeder heeft ontvangen.

---

**Instantie:** Rechtbank Noord-Holland

**Datum uitspraak:** 07-12-2022

**ECLI:** ECLI:NL:RBNHO:2022:12192

**Zaaknummer:** C/15/326996/HA ZA 22-230

**Rechters:** A.C. Haverkate

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Dat deskundigen van mening verschillen wil niet zeggen dat per definitie fouten zijn gemaakt bij het opstellen van de diverse waarderingen.***

Onderhavige zaak betreft een zeer feitelijk waarderingsgeschil waar de rechtbank in een zeer uitgebreide uitspraak over oordeelt. In de nalatenschap van erflater ontstaat een geschil over de omvang van de legitimaire massa, waarbij met name de waardering van tot de door het overlijden ontbonden huwelijksgemeenschap behorende certificaten in geschil is. In het kader van de waardering hebben diverse deskundigen rapporten uitgebracht, die niet eenzelfde uitkomst hadden. De rechtbank meldt dat als deskundigen het over de benadering van bepaalde kwesties niet eens zijn, dit niet betekent dat de ene of de andere keus per definitie onjuist is. Nu niet wordt toegelicht waarom de conform erflaters testament door de rechtbank aangewezen registervaluator op deze punten een evidente fout heeft gemaakt, blijft diens waardering volgens de rechtbank overeind.

---

**Instantie:** Rechtbank Den Haag

**Datum uitspraak:** 03-07-2019

**ECLI:** ECLI:NL:RBDHA:2019:15128

**Zaaknummer:** C-09-547807-HA ZA 18-166

**Rechters:** A.C. Bordes, M.J. Alt-van Endt en T.T. Hylkema

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Legitimaris onderbouwt haar stelling onvoldoende dat diverse ‘spookrekeningen’ buiten de berekening van de legitimaire massa zijn gehouden.***

In deze zaak draait het om de berekening van de legitimaire massa. Eiseres heeft haar legitieme portie conform een door een notaris opgestelde berekening uitbetaald gekregen. Thans stelt eiseres dat haar legitieme portie onjuist was berekend. Zo stelt zij dat er meerdere rekeningen (‘spookrekeningen’) ten onrechte niet in de boedelberekening zijn opgenomen. Uit de stukken en de stellingen van eiseres volgt evenwel – zo de rechtbank – dat deze rekeningen reeds (ver) voor het overlijden van moeder zijn opgeheven en dat de eindsaldi zijn overgemaakt naar de rekeningen die wel zijn opgenomen in de boedelberekening. Te dien aanzien is zodoende niet gebleken dat gelden die behoren tot de boedel buiten de activa van de nalatenschap van moeder zijn gehouden. Eenzelfde conclusie treft de stelling dat de verkoopopbrengst van een woning te Frankrijk buiten de boedel is gebleven. Omdat zij haar stellingen over de waarde van de inboedel/een waardevolle partij bont onvoldoende heeft onderbouwd, gaat de rechtbank ervan uit dat in de boedelberekening een correcte waarde was opgenomen. Met een en ander als vertrekpunt, stelt de rechtbank de omvang van de legitimaire massa vast.

---

**Instantie:** Rechtbank Den Haag

**Datum uitspraak:** 13-02-2019

**ECLI:** ECLI:NL:RBDHA:2019:1327

**Zaaknummer:** C/09/534563 / HA ZA 17-641

**Rechters:** S.J. Hoekstra-van Vliet

**Wetsartikelen:**



## RECHTSPRAAK

***In een zeer omvangrijk geschil oordeelt de rechtbank onder meer over het al dan niet verschuldigd zijn van de wettelijke rente bij een verplichting tot inbreng.***

In onderhavige zaak zijn dermate veel geschillen aan de orde dat de uitspraak liefst 31 pagina's beslaat. Noemenswaard is onder meer de overweging van de rechtbank dat in het kader van de verdeling van een eenvoudige gemeenschap geen beroep kan worden gedaan (verbeurte aandeel in huurinkomsten e.a.) op het bepaalde in artikel 3:194 lid 2 BW. Dit artikel is opgenomen in de tweede afdeling van titel 7 Boek 3 BW die uitsluitend ziet op bijzondere gemeenschappen. Verder is aan een van de erfgenamen de verplichting tot inbreng in de nalatenschap opgelegd. In geschil is of die erfgenaam conform artikel 4:223 lid 1 tweede volzin BW hierover vanaf het openvallen van de nalatenschap wettelijke rente verschuldigd is. Volgens de erfgenaam was dit niet de bedoeling van erflater omdat de erfgenaam dan bij de uiteindelijke verdeling een lager bedrag zou ontvangen dan de andere erfgenamen. Dat zou in strijd zijn met de wens van erflater om haar kinderen zo veel mogelijk gelijkelijk te bevoordelen. Bijtelling van rente is volgens de inbrengplichtige erfgenaam ook uiterst onredelijk, omdat de executele lang aansleept. De rechtbank is van oordeel dat dit standpunt onvoldoende is onderbouwd. De inbrengplicht is opgenomen in diverse door erflater opgestelde stukken. Uit geen daarvan kan de rechtbank opmaken dat het de wil van moeder was om haar kinderen zo veel mogelijk gelijk te bevoordelen. Ook voor het overige blijkt niet dat het de wil van erflater was dat geen wettelijke rente werd betaald. Daarbij is mede van belang dat erflater deugdelijk werd geadviseerd toen de aktes en het testament waarin de inbrengplicht was opgenomen, werden opgemaakt.

---

**Instantie:** Rechtbank Limburg

**Datum uitspraak:** 18-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:RBLIM:2023:794

**Zaaknummer:** C/03/284266 / HA ZA 20-548

**Rechters:** W.J.J. Beurskens

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***In kortgeding wordt vordering tot afgifte aan erven van goederen van erflater toegewezen.***

In deze kortgedingprocedure over de terugvordering van goederen van erflater wordt het meest verstrekkend verweer, dat eiseres geen spoedeisend belang heeft bij haar vordering, verworpen. Uit de aard van de vordering, het opeisen van eigendom, volgt in beginsel een spoedeisend belang. De (on)aannemelijkheid van de vordering kan meebrengen dat een belangenafweging een beslissing in kort geding niet rechtvaardigt, maar daarvan is in deze zaak geen sprake. Bovendien acht de voorzieningenrechter relevant het feit dat eiseres op dit moment verantwoordelijk is voor de verzekeringen, belasting en APK van de auto. Vervolgens oordeelt de voorzieningenrechter dat gedaagde de bij haar in gebruik zijnde auto aan de erfgenamen moet afgeven. Uit de feiten blijkt niet dat gedaagde een overeenkomst had gesloten met de erflater op basis waarvan zij recht heeft op levering van de auto noch dat een dergelijke overeenkomst (volledig) is uitgevoerd.

---

**Instantie:** Rechtbank Gelderland

**Datum uitspraak:** 24-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:RBGEL:2023:385

**Zaaknummer:** C/05/413074 / KZ ZA 22-194

**Rechters:** S.A.M. Vrendenbarg-Elsbeek

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Gemachtigde had niet het beheer over de financiën van de overledenen en hoeft dan ook geen rekening en verantwoording af te leggen. Ook het overleggen van eigen bankafschriften is niet aan de orde.***

Kan uit het doen van uitgaven met een bankpas van moeder worden afgeleid dat geïntimeerde het beheer heeft gevoerd over moeders (en later vaders) financiën? Het hof overweegt dat bij moeder weliswaar in toenemende mate sprake was van beperkingen, maar niet zodanig dat moeder (die tot kort voor haar overlijden samen met vader in hun woning woonde) niet meer in staat zou zijn om, al dan niet tezamen met vader, het beheer over de financiën zelf te voeren. De notaris die zes maanden voor het overlijden een levenstestament heeft gepasseerd, heeft verklaard dat zij geen reden heeft gehad om te twifelen aan de wilsbekwaamheid van moeder en vader. Ook uit de overgelegde zorgplannen blijkt niet dat sprake was van (ernstige) verwardheid of dementie. De dementie, ziekte van Alzheimer en de verstoring van het lange- en kortetermijngeheugen heeft zich pas enkele weken voor het overlijden voorgedaan. Op grond daarvan kan niet worden geconcludeerd dat het beheer over de financiën van moeder werd gevoerd. Vervolgens komt aan bod of daarvan wel sprake was over de periode na het overlijden van moeder, oftewel de vraag of wel het beheer over de financiën van vader is gevoerd. Ook daarbij staat vast dat uitgaven zijn gedaan met bankpassen. Uit de overgelegde medische stukken volgt echter niet dat vader het beheer over zijn financiën uit handen had gegeven omdat hij zelf daartoe niet meer in staat was. Dat werd beschikt over bankpassen en dat vader daar niet meer zelf de beschikking over had, is niet komen vast te staan. Ook uit het verslag van de geriater valt niet op te maken dat bij vader sprake was van feitelijke wilsonbekwaamheid. De vordering tot het afleggen van rekening en verantwoording wordt afgewezen. Hetzelfde lot treft de vorderingen uit hoofde van gesteld misbruik van omstandigheden, onrechtmatig handelen en ongerechtvaardigde verrijking. Ook de vordering dat geïntimeerde afschriften van haar eigen bankafschriften verstrekt, wordt afgewezen. Zelfs als geïntimeerde al rekening en verantwoording had moeten afleggen omdat zij het beheer over de financiën had gevoerd, volgt daaruit geen verplichting tot het overleggen van haar eigen bankafschriften.

**Instantie:** Gerechtshof Den Haag

**Datum uitspraak:** 01-11-2022

**ECLI:** ECLI:NL:GHDHA:2022:2818

**Zaaknummer:** 200.297.449/01

**Rechters:** E.A. Mink, J.A. van Kempen en A.C. Olland

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Er is geen sprake van een gemeenschap met voor gelijke delen gerechtigde deelgenoten, hetgeen reden is om de vordering tot gedeeltelijke verdeling door middel van afsplitsing van een stukje grond af te wijzen.***

Erflater is in februari 2021 overleden en de partijen in onderhavige procedure zijn diens erfgenamen, zij het niet voor gelijke delen. Namens een erfgenaam wier vermogen onder bewind staat, is de nalatenschap beneficiair aanvaard, en dus zijn de erfgenamen gezamenlijk vereffenaar. Tot de nalatenschap behoort een woning met diverse bijgebouwen, tuin, weiland en ondergrond. In geschil is onder meer de vordering tot de veroordeling van de erfgenamen om mee te werken aan het splitsen van de onroerende zaak in die zin dat een stukje daarvan wordt afgesplitst. De grondslag van de vordering is de stelling dat de onroerende zaak een grote emotionele waarde voor X (gedaagde in conventie en eiser in reconventie) heeft en dat zij graag een stukje behoudt waar zij eventueel haar paard neer kan zetten. De afsplitsing heeft volgens X geen effect op de waarde van de totale onroerende zaak waardoor de overige deelgenoten niet benadeeld worden. Als verweer wordt aangevoerd dat de waarde van de onroerende zaak als geheel in waarde daalt door de afsplitsing. De voorzieningenrechter merkt op dat X geen eigenaar, maar deelgenoot is. Dit geeft X geen recht op een stukje grond, zoals zij zelf lijkt te veronderstellen. In beginsel kan de grond alleen gesplitst worden met medewerking van alle deelgenoten. Als daarover echter geen overeenstemming bestaat, is het aan de rechter of en hoe tot verkoop/verdeling wordt overgegaan. Van splitsing kan alleen sprake zijn als de gemeenschap eenvoudig in gelijke delen, gelijk aan het aantal deelgenoten, verdeeld kan worden zonder significant verlies van functie of waarde of als sprake is van een bijzonder belang van een van de deelgenoten dat opweegt tegen het belang van de andere deelgenoten. Daarvan is in dit geval geen sprake, niet in de laatste plaats omdat onduidelijk is welke financiële waarde het door X voorgestelde stukje vertegenwoordigt en of dat overeenstemt met haar aandeel in de nalatenschap. De vordering tot afsplitsing wordt afgewezen. De voorzieningenrechter oordeelt – onder de voorwaarde dat de vereffening is afgerond – wel dat medewerking moet worden verleend aan het te koop zetten, althans het verstrekken van een verkoopopdracht, van de onroerende zaak en aan de verkoop van de onroerende zaak voor een door de makelaar in redelijkheid te bepalen prijs.

**Instantie:** Rechtbank Gelderland

**Datum uitspraak:** 26-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:RBGEL:2023:419

**Zaaknummer:** C/05/412962 / KZ ZA 22-190

**Rechters:** D.T. Boks

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Het hof oordeelt dat geen sprake was van een (stilzwijgende) obligatoire overeenkomst dat erflaatsters woning aan haar en haar voormalige levensgezel gemeenschappelijk toebehoorde; de vermeende daaruit voortvloeiende vorderingen op de erfgenamen worden afgewezen.***

Erflaatster is in 2019 overleden. Erflaatster X en appellant Y hebben tientallen jaren een affectieve relatie gehad, die kort voor het overlijden is geëindigd. X en Y hadden geen samenlevingsovereenkomst en X heeft niet bij uiterste wilsbeschikking over haar nalatenschap beschikt. De erfgenamen van X zijn haar (half)zussen Z. De uitsluitend op naam van X staande woning is verkocht en geleverd waarbij een deel van de koopsom in depot is gebleven. Y vordert in principaal appèl dat het hof Z veroordeelt om op grond van de tussen X en Y bestaande (stilzwijgende) obligatoire gemeenschap van woning, althans op grond van de redelijkheid en billijkheid, althans op grond van ongerechtvaardigde verrijking een bedrag aan Y te betalen ter grootte van minimaal het bedrag van de nominale investeringen die Y heeft gedaan. Het hof stelt dat niet blijkt dat X en Y in het kader van het einde van hun relatie afspraken hebben gemaakt waarbij Y zijn vermeende vordering zou hebben prijsgegeven. Het hof stelt voorop dat Y in zijn weergave van de feiten en omstandigheden meer stelt dan feitelijk blijkt. Het gegeven dat Y bijdroeg in de lasten leidt er niet zonder meer toe dat een verplichting tot vergoeding van de overwaarde ontstaat. Aan een handgeschreven briefje van X dat haar informele wilsverklaring bevat, komt geen betekenis toe omdat de wet geen plaats biedt aan dergelijke verklaringen. Het bestaan van de stilzwijgende overeenkomst is volgens het hof onvoldoende onderbouwd. De subsidiaire stelling dat uit hun onderling gedrag en/of redelijkheid en billijkheid blijkt dat de woning gemeenschappelijk is, wijst het hof eveneens af. De vordering van Y wegens bij de aankoop van de woning in 1994 betaalde bedragen, zijn volgens het hof verjaard omdat, anders dan de rechtbank in eerste aanleg oordeelde, de artikelen 3:320 en 3:321 BW niet (overeenkomstig) van toepassing zijn op informele samenlevers.

**Instantie:** Gerechtshof Den Haag

**Datum uitspraak:** 13-12-2022

**ECLI:** ECLI:NL:GHDHA:2022:2458

**Zaaknummer:** 200.291.977/01

**Rechters:** C.M. Warnaar, J.A. van Kempen en A.S. Mertens-de Jong

**Wetsartikelen:**



## RECHTSPRAAK

***Ook zonder dat sprake is van overduidelijke fouten, is een vereffenaar bevoegd om een tussentijdse uitdelingslijst in te trekken.***

De Hoge Raad overweegt dat de rechtbank er terecht van uit is gegaan dat bij de vereffening van een nalatenschap ruimte bestaat voor de mogelijkheid van tussentijdse uitdelingen op basis van een tussentijdse uitdelingslijst. Nadat een tussentijdse uitdelingslijst op de voet van artikel 4:218 lid 1 BW is neergelegd en is bekendgemaakt, kunnen zich omstandigheden voordoen waardoor het verbindend worden van de tussentijdse uitdelingslijst in strijd zou komen met het belang van een ordelijke afwikkeling van de boedel. Zo kunnen belanghebbenden in verzet komen tegen de uitdelingslijst. Daarmee strookt dat de vereffenaar bevoegd is om de tussentijdse – nog niet verbindend geworden – uitdelingslijst in te trekken. Intrekking geschiedt doordat de vereffenaar een daartoe strekkende verklaring neerlegt en de neerlegging bekendmaakt op dezelfde wijze als voorgeschreven voor de uitdelingslijst.

Na deze overwegingen stelt de Hoge Raad dat er geen recht bestaat op tussentijdse uitdeling. De intrekking van een tussentijdse uitdelingslijst heeft tot gevolg dat de situatie voorafgaand aan het besluit van de vereffenaar tot tussentijdse uitdeling wordt hersteld. Daarom is er geen grond om aan te nemen dat tegen de intrekking een rechtsmiddel behoort open te staan. Wel kan de kantonrechter of, indien benoemd, de rechter-commissaris de vereffenaar ook ten aanzien van het doen van tussentijdse uitdelingen aanwijzingen geven, die deze moet opvolgen (art. 4:210 BW in verbinding met art. 4:208 lid 2 aanhef en onder a BW). Hieruit volgt dat de rechtbank ten onrechte de eis heeft gesteld dat voor de mogelijkheid van intrekking van een tussentijdse uitdelingslijst sprake moet zijn van overduidelijke fouten.

---

**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 03-02-2023

**ECLI:** ECLI:NL:HR:2023:145

**Zaaknummer:** 21/0530

**Rechters:** T.H. Tanja-van den Broek, C.E. du Perron, H.M. Wattendorff, F.R. Salomons en K. Teuben

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Na afweging van de belangen wijst de voorzieningenrechter een vordering van de executeurs tot opheffing van een door legatarissen ten laste van de langstlevende gelegd beslag op een onverdeeld aandeel in een tot de nalatenschap behorende woning af.***

Erflater is in 2020 overleden. Hij laat achter zijn twee kinderen (A en B) uit zijn eerste – door echtscheiding geëindigde – huwelijk alsmede X, zijn tweede echtgenote, en twee kinderen (Y en Z) geboren uit dit huwelijk. In zijn testament heeft erflater tot zijn erfgenamen benoemd: X voor 1/100<sup>e</sup> en Y en Z tezamen voor het resterend 99/100<sup>e</sup> deel. Aan A en B is een legaat ter grootte van hun legitieme portie toegekend. De opeisbaarheid van de legaten is (deels) afhankelijk van het leven en vermogen van X. Verder is bepaald dat voor zover de legaten niet ten laste van de verkrijgingen/erfdeel van X kunnen worden voldaan, zij de schulden uit hoofde van deze legaten tijdens haar leven voor haar rekening moet nemen en moet voorschieten. Echtgenote X en kind Y hebben hun benoeming tot executeur aanvaard en de erfgenamen hebben de nalatenschap beneficiair aanvaard.

A en B zijn in december 2022 een bodemprocedure gestart tegen X en Y in hun hoedanigheid van executeurs, waarin zij onder meer ter vaststelling van de waarde van de boedel de benoeming vorderen van een drietal deskundigen. In een andere procedure hebben zij verlov verzocht en gekregen tot het leggen van conservatoir beslag op de onverdeelde helft van een onroerende zaak. Dit beslag is op 4 januari 2023 gelegd.

In hun hoedanigheid van executeur tevens erfgenaam vorderen X en Y in kort geding opheffing van het beslag. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter moeten X en Y echter geacht worden – uitsluitend – in de hoedanigheid van executeur (zowel in de hoofdzaak als in kort geding) op te treden. A en B menen dat X en Y niet-ontvankelijk zijn omdat de executele is geëindigd als gevolg van de na beneficiaire aanvaarding ingetreden vereffening. De voorzieningenrechter gaat hier niet in mee omdat naar diens voorlopig oordeel de opeisbare schulden ruimschoots uit de nalatenschap kunnen worden voldaan, als bedoeld in artikel 4:202 lid 1 sub a BW.

Inzake het beslag overweegt de voorzieningenrechter dat hoewel de tekst in het testament niet

eenduidig is, het erop lijkt dat erflater die legaten ten laste van X heeft willen brengen. Maar ook dan kunnen legaten als nalatenschapsschulden worden verhaald op alle goederen van de nog niet verdeelde nalatenschap.

Uit het testament volgt verder dat de positie van A en B ondergeschikt is gemaakt aan de overige erfgenamen en met name ten aanzien van X, die zo gezien vrij moet kunnen laten beschikken over haar deel van de nalatenschap en de overige verkrijgingen. Die vrijheid wordt begrensd daar waar X misbruik zou maken van die bevoegdheid met geen ander doel dan A en B in hun verhaalsmogelijkheden te benadelen. Daarmee staat het belang vast van X bij opheffing van het beslag staat.

Daartegenover staat het belang van A en B bij handhaving. Niet althans onvoldoende weersproken is dat aannemelijk is dat de legaten niet, althans zeer beperkt, tot uitkering kunnen komen en dat zij niet zullen kunnen worden voldaan uit de nalatenschap van X na haar overlijden. Daarmee is het belang van A en B bij het beslag gegeven.

Het belang van A en B weegt vooralsnog zwaarder dan het belang van X en Y bij opheffing van het beslag. Het is aan de bodemrechter om daar verder over te oordelen.

---

**Instantie:** Rechtbank Midden-Nederland

**Datum uitspraak:** 06-02-2023

**ECLI:** ECLI:NL:RBMNE:2023:408

**Zaaknummer:** C/16/550634 / KL ZA 23-15

**Rechters:** R.M. Berendsen

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Hof van discipline schrapt advocaat van tableau omdat hij met diens optreden als executeur in een nalatenschap het vertrouwen in de advocatuur heeft geschaad.***

Deze tuchtzaak draait onder meer om de vraag of het in de artikelen 46 e.v. Adv.w geregelde tuchtrecht van toepassing is op een advocaat die onder meer als executeur optreedt in een nalatenschap. Het hof van discipline beantwoordt deze vraag bevestigend omdat genoemde artikelen betrekking hebben op het handelen en nalaten van advocaten als zodanig en een behoorlijke beroepsuitoefening beogen te waarborgen. Ook wanneer een advocaat optreedt in een andere hoedanigheid dan die van advocaat, zoals die van executeur, kan voor hem het advocatentuchtrecht gelden. Dat is het geval als er voldoende aanknopingspunten zijn tussen de verweten gedraging en de beroepsuitoefening van advocaat. Als die ontbreken, geldt de maatstaf of de advocaat bij het handelen in die andere hoedanigheid het vertrouwen in de advocatuur heeft geschaad. In deze zaak concludeert het hof dat het advocatentuchtrecht van toepassing is op de verweten gedragingen, omdat de gedragingen zodanig ernstig zijn dat verweerder daarmee het vertrouwen in de advocatuur ernstig heeft geschaad. Het hof legt de maatregel van schrapping van het tableau op. Het handelen van de advocaat (op zichzelf in de verschillende klachtonderdelen, en in onderling verband bezien) is zodanig ernstig dat ieder vertrouwen in zijn functioneren als betamelijk advocaat ontbreekt. Uit zijn handelen ten laste van de nalatenschap blijkt een hardnekkig patroon van schending van de kernwaarde integriteit. De advocaat heeft stelselmatig meerdere voor de rechtsstaat essentiële instanties, zoals de notaris, de tuchtrechter en de gemeente, om de tuin geleid door verkeerde voorstellingen van de feiten te geven. Hij heeft het ertoe gebracht en toegelaten dat een gebrekkige akte in het rechtsverkeer werd gebracht.

---

**Instantie:** Hof van Discipline

**Datum uitspraak:** 20-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:TAHVD:2023:15

**Zaaknummer:** 210378, 210379, 220219 en 220220

**Rechters:** A.M. van Amsterdam, E.L. Pasma, G.C. Endedijk, G. Creutzberg en K.H.A. Heenk

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Rechtbank gaat in op de omvang van de inlichtingenplicht van artikel 4:148 BW en wijst de vordering van een erfgenaam op erfgenaam/executeur tot verschaffen van inlichtingen af.***

X vordert van executeur/erfgenaam Y dat deze alle door X gewenste inlichtingen geeft omtrent de uitoefening van zijn taak en dat Y rekening en verantwoording aflegt. De rechtbank leidt uit de feiten af dat X zijn vordering baseert op artikel 4:148 BW. De rechtbank stelt vast dat de vorderingen van X betrekking hebben op een forse periode voor en na het overlijden van erflaatster. Anders dan in de stellingen van X besloten ligt, is uitgangspunt dat de inlichtingenplicht van de executeur alleen geldt gedurende de periode dat hij is belast met het beheer. Dit betekent dat de erfgenamen in beginsel ook alleen gedurende deze periode ex artikel 4:148 BW aanspraak kunnen maken op inlichtingen. Zonder nadere toelichting valt niet in te zien dat Y in een van de hoedanigheden executeur of erfgenaam gehouden is tot het verstrekken van nadere informatie over mutaties die zich tijdens het leven van erflaatster in haar vermogen hebben voorgedaan. X heeft niet meer gesteld dan dat hij –kort gezegd – op onderzoek uit is in de verwachting dat er meer te verdelen valt. Tegen die achtergrond ziet de rechtbank niet in welk belang X heeft bij een ongeclausuleerde, in de tijd nauwelijks beperkte overlegging van allerlei administratie. Ondanks de familiale verhouding ziet de rechtbank in casu grond voor een forfaitaire proceskostenveroordeling omdat noch uit de processtukken noch het verhandelde ter zitting duidelijk is geworden wat X met de procedure heeft beoogd.

---

**Instantie:** Rechtbank Noord-Holland

**Datum uitspraak:** 20-04-2022

**ECLI:** ECLI:NL:RBNHO:2022:12193

**Zaaknummer:** C/15/315591 / HA ZA 21-231

**Rechters:** A.C. Haverkate

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Verlies van de hoedanigheid afwikkelingsbewindvoerder leidt niet automatisch tot verlies hoedanigheid executeur. Artikel 4:171 lid 2 BW biedt geen grond voor de verlening van een testamentair vastgelegde bewindstermijn.***

Erflater is in 2015 overleden en heeft in zijn testament onder meer een bewind ingesteld dat eindigt bij de verdeling van de nalatenschap en in ieder geval vijf jaar na zijn overlijden. Naar aanleiding van het verzoek tot verlenging van de vijfjaarstermijn overweegt de kantonrechter dat weliswaar uit artikel 4:171 lid 2 BW volgt dat de kantonrechter op grond van onvoorziene omstandigheden de regels omtrent het voeren van het bewind kan wijzigen, maar dat dit niet geldt voor de termijn waarvoor het bewind door erflater werd ingesteld. Het wijzigen van die termijn is een uiterste wilsbeschikking die overeenkomstig artikel 4:42 lid 3 BW alleen bij testament kan worden gedaan (ECLI:NL:GHARL:2020:4747, ERF 2020-0170). Van analoge toepassing van artikel 4:150 lid 2 onder b BW kan geen sprake zijn nu het afwikkelingsbewind andere, verdergaande bevoegdheden met zich brengt dan het enkele beheer van de nalatenschapsgoederen. De kantonrechter meldt dat uit een arrest van de Hoge Raad (ECLI:NL:HR:2021:1646, ERF 2021-0334) weliswaar kan worden afgeleid dat het ontslag van een executeur tevens betekent dat hij niet langer afwikkelingsbewindvoerder meer is, maar dat uit dat arrest niet volgt dat het verlies van de hoedanigheid van afwikkelingsbewindvoerder mede het verlies van de hoedanigheid van executeur betekent.

---

**Instantie:** Rechtbank Zeeland-West-Brabant

**Datum uitspraak:** 02-02-2023

**ECLI:** ECLI:NL:RBZWB:2023:647

**Zaaknummer:** 10034956\_Eo2012023

**Rechters:** Eijssen-Vruwink

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Rechtbank gaat over tot ambtshalve nietigverklaring van akte van verwerping omdat verwerpers eerder al beneficiair hadden aanvaard***

De rechtbank is ambtshalve bekend geworden met de verwerping van een nalatenschap die door diezelfde personen reeds eerder beneficiair is aanvaard. In dat kader constateert de rechtbank dat bij de inschrijving in het boedelregister van de gemaakte keuze geen uitgebreide onderzoeksplicht rust op de griffie. Daardoor bestaat de mogelijkheid dat ten onrechte twee verschillende keuzes worden geregistreerd. Het uitbrengen van een keuze voor (beneficiaire) aanvaarding of verwerping is echter een (eenzijdige) rechtshandeling in de zin van artikel 3:32 e.v. BW, die onherroepelijk is en terugwerkende kracht heeft. Een vernietiging van een beneficiaire aanvaarding zal alleen mogelijk zijn wanneer zij door bedreiging, door bedrog of door misbruik van omstandigheden tot stand is gekomen. Daarvan is in dit geval niet gebleken. De akte van verwerping nalatenschap wordt ambtshalve nietig verklaard en tevens wordt de verbetering van het boedelregister gelast.

---

**Instantie:** Rechtbank Noord-Nederland

**Datum uitspraak:** 01-02-2023

**ECLI:** ECLI:NL:RBNNE:2023:398

**Zaaknummer:** C/17/705/2022

**Rechters:** J.E. Biesma

**Wetsartikelen:**



## RECHTSPRAAK

***Gezien de omvang van de nalatenschap is de kantonrechter toch de bevoegde rechter inzake de verklaring voor recht dat verzoekster de erfgenaam is van erflaatster.***

X verzoekt de kantonrechter om voor recht te verklaren dat zij erfgenaam is van de overledene Y. X stelt dat zij de zus is van Y, maar dat dit niet in de Brp is geregistreerd omdat zij in de jaren dertig van de vorige eeuw in voormalig Nederlands-Indië zijn geadopteerd en deze adopties niet in Nederland zijn geregistreerd. De kantonrechter overweegt dat een verklaring voor recht van onbepaalde waarde is, zodat de kantonrechter in beginsel niet bevoegd is. In deze zaak zijn aanwijzingen dat de nalatenschap minder bedraagt dan € 25.000. Dit betekent dat de kantonrechter toch de bevoegde rechter is. Gezien de laatste woonplaats van Y is het verzoek ingediend bij de verkeerde kantonrechter.

---

**Instantie:** Rechtbank Rotterdam

**Datum uitspraak:** 20-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:RBROT:2023:735

**Zaaknummer:** 10277074 \ VZ VERZ 23-1

**Rechters:** C. van Steenderen-Koornneef

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Kamer van toezicht zet helder uiteen hoe een notaris moet handelen bij gerede twijfel omtrent de feitelijke wilsbekwaamheid van een testateur en de rol daarbij van de indicatoren van het Stappenplan beoordeling wilsbekwaamheid.***

Het Stappenplan beoordeling wilsbekwaamheid biedt de notaris een handreiking hoe te handelen bij gerede twijfel aan de feitelijke wilsbekwaamheid van een testateur. Het Stappenplan bevat een aantal indicatoren aan de hand waarvan de notaris bepaalt of nader onderzoek naar de feitelijke wilsbekwaamheid noodzakelijk is. Diezelfde indicatoren spelen vervolgens ook een rol bij de vraag hoe, in hoeverre en door wie dit nader onderzoek dient te worden ingesteld. Als een notaris, ook al heeft hij kennis van het bestaan van een of meer indicatoren, geen aanleiding ziet om te twijfelen aan de wilsbekwaamheid van de testateur, hoeft hij het Stappenplan niet verder te volgen. Bij een klacht over de handelwijze van de notaris in deze dient de tuchtrechter niet vast te stellen of erflater al dan niet feitelijk wilsbekwaam was, maar wel of de notaris de nodige zorgvuldigheid en alertheid heeft betracht. In de onderhavige zaak zag de notaris geen aanleiding om te twijfelen aan de feitelijke wilsbekwaamheid van erflater. Volgens de tuchtrechter was hier sprake van een aantal indicatoren die de notaris aanleiding tot twijfel hadden moeten geven. Gelet op deze indicatoren mocht van de notaris een onderbouwing worden verlangd van zijn stelling dat hij geen aanleiding had te twijfelen aan de wilsbekwaamheid van erflater. Die onderbouwing heeft de notaris niet gegeven. De enkele stelling dat erflater zelf goed kon uitleggen wat zijn wensen waren, en dat hij het testament begreep en dat hij het zo wilde, is onvoldoende. Het had op de weg van de notaris gelegen om die kale stellingen handen en voeten te geven. De kamer van toezicht acht de maatregel van waarschuwing passend en geboden.

---

**Instantie:** Kamer voor het notariaat in het ressort Amsterdam

**Datum uitspraak:** 03-11-2022

**ECLI:** ECLI:NL:TNORAMS:2022:24

**Zaaknummer:** 718647 / NT 22-19

**Rechters:** W.S.J. Thijs, N.A.J. Purcell en A.C. Stroeve

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Volgens rechtbank zijn eisers ontvankelijk hoewel zij niet tevens hun medelegatarissen in de procedure hebben betrokken.***

Gedaagde X was de partner van erflaatster en is haar enig erfgenaam en executeur. Aan haar vier kinderen heeft erflaatster legaten toegekend ter grootte van hun erfdeel dat zij zouden hebben verkregen als erflaatster geen testament had gemaakt (ieder een vierde gedeelte). De legaten zijn opeisbaar als X in aanmerking komt voor financiële steun van overheidswege omdat zijn inkomsten niet (meer) toereikend zijn voor de voorziening in de kosten van levensonderhoud en hij, voordat hij aanspraak kan maken op deze steun, moet gaan interen op zijn vermogen. Verder is in het testament bepaald dat X de opeisbaarheid van de legaten kan voorkomen door het stellen van zekerheid.

Eisers A en B – twee van de kinderen – stellen onder meer dat de legaten opeisbaar zijn geworden. X meent dat A en B niet-ontvankelijk zijn omdat zij niet alle partijen – te weten de andere twee kinderen – in de procedure hebben betrokken. De rechtbank is van oordeel dat ten aanzien van de legatarissen geen sprake is van een processueel ondeelbare rechtsverhouding, omdat legatarissen schuldeisers zijn van de nalatenschap. Zij zijn geen deelgenoten in de nalatenschap. De omstandigheid dat in het testament is bepaald dat alle verkrijgers in de nalatenschap partij zijn bij de boedelbeschrijving maakt dit niet anders. Tevens leidt de rechtbank uit de handelwijze van X af dat hij meer heeft gedaan dan slechts het eventuele beheer van de nalatenschap. X heeft beschikkingshandelingen verricht waarmee geld aan het verhaal van schuldeisers is onttrokken. Binnen een maand na het overlijden heeft X circa € 47.000 naar zichzelf overgemaakt. Ook is de rechtbank van oordeel dat de opeisbaarheidsgrond zich heeft voorgedaan en dat de legaten dus opeisbaar zijn. Volgens de rechtbank staat vast dat X na het overlijden gedurende anderhalf jaar geen inkomsten heeft gehad en dat hij gelden uit de nalatenschap nodig heeft gehad om van te leven. Het was niet de bedoeling van erflaatster dat X zou interen op haar vermogen. Het aanbod tot zekerheidstelling baat niet, omdat het geen zin heeft als X eerst zou mogen interen op de nalatenschap en daarna zekerheid zou stellen.

**Instantie:** Rechtbank Den Haag

**Datum uitspraak:** 18-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:RBDHA:2023:699

**Zaaknummer:** C/09/626154 / HA ZA 22-231

**Rechters:** A.C. Bordes

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Rechtbank beschikt over onvoldoende informatie voor inhoudelijke beslissing; onduidelijk is in welke hoedanigheid gedaagden zijn opgeroepen en welke dat zou moeten zijn geweest.***

Erflaatster is in 2020 overleden en heeft vijf kinderen achtergelaten. Zij heeft drie van haar kinderen tot erfgenaam en executeur benoemd. Aan eiser en een andere zoon is ieder een bedrag ter grootte van 10% van haar nalatenschap gelegateerd. Eiser heeft aanspraak gemaakt op zijn legaat alsmede zijn (aanvullende) legitieme portie. Gedaagden hebben een boedelbeschrijving opgesteld en op basis daarvan het legaat aan eiser overgemaakt. Volgens eiser is het saldo van de nalatenschap hoger dan gedaagden hadden berekend. Ook vordert hij ex artikel 4:78 BW informatie van gedaagden. De rechtbank stelt dat zij over onvoldoende informatie beschikt om een inhoudelijke beslissing te kunnen nemen. Daarbij is van belang dat gelet op artikel 4:145 lid 2 BW aan de executeur de exclusieve bevoegdheid toekomt om ter zake van het beheer van de nalatenschap in rechte op te treden. Als gevolg daarvan zijn de erfgenamen onbevoegd in dergelijke zaken zelfstandig in rechte op te treden, of dit nu is als eiser of als gedaagde. In deze zaak is niet alleen onduidelijk in welke hoedanigheid gedaagden zijn opgeroepen, maar evenmin in welke hoedanigheid dat had gemoeten. Onduidelijk is ook of zij de nalatenschap hebben aanvaard, en zo ja, hoe. Nergens is vermeld of, en zo ja door wie, de benoeming tot executeur is aanvaard, en of de executeur(s) nog in functie is (zijn). Hierdoor is de rechtbank niet in staat de hoedanigheid van de procespartijen te toetsen (tot welke toets zij ambtshalve is gehouden). De rechtbank verwijst de zaak naar de rol en biedt partijen de gelegenheid zich over voorgaande punten uit te laten.

---

**Instantie:** Rechtbank Limburg

**Datum uitspraak:** 25-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:RBLIM:2023:887

**Zaaknummer:** C/03/310815 / HA ZA 22-477

**Rechters:** E.C.M. Hurkens

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Een gelegateerd recht van gebruik en bewoning is nimmer afgegeven aan de legataris, die de inmiddels (executoriaal) verkochte en geleverde woning dan ook moet ontruimen.***

Erflater heeft zijn kleinkinderen tot zijn erfgenamen benoemd en aan zijn partner het recht van gebruik en bewoning gelegateerd van zijn woning. Het legaat is nimmer afgegeven. Gedaagde heeft de woning executoriaal gekocht. In kort geding vordert de partner dat gedaagde de woning ontruimt. De voorzieningenrechter constateert dat het recht van gebruik en bewoning een vorm van vruchtgebruik is en dat het niet is ingeschreven in de openbare registers. Het recht van vruchtgebruik wordt op grond van artikel 3:98 BW jo. 3:89 BW gevestigd door inschrijving in de openbare registers van een voor vestiging bestemde notariële akte. Nu voorgaande onbetwist niet is gebeurd, is het recht nooit gevestigd. Het enkel legateren van een recht van gebruik en bewoning zorgt niet van rechtswege voor vestiging. Gedaagde heeft het perceel daarom gekocht zonder dat het is beperkt met een recht van gebruik en bewoning. Het maakt daarbij niet uit dat gedaagde al dan niet wist dat het recht van gebruik en bewoning was gelegateerd aan eiser. De enkele wetenschap van het legaat zorgt op zichzelf niet voor gebondenheid aan het legaat noch voor vestiging van het in het legaat vernoemde recht. Dit betekent dat eiser het recht van gebruik en bewoning niet aan gedaagde kon tegenwerpen. Eiser verbleef daarom, in ieder geval, vanaf het moment dat gedaagde de woning aankocht zonder recht of titel in de woning.

---

**Instantie:** Rechtbank Gelderland

**Datum uitspraak:** 03-02-2023

**ECLI:** ECLI:NL:RBGEL:2023:547

**Zaaknummer:** C/05/413580 / KZ ZA 23-3

**Rechters:** J.T.G. Roovers

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Het hof vernietigt de door de kantonrechter ex artikel 4:198 lid 2 BW te gegeven machtiging aan een erfgenaam/vereffenaar om zonder medewerking van de mede-erfgenamen/vereffenaars een vordering ten behoeve van nalatenschap in te stellen (tegen de mede-erfgenamen).***

In eerste aanleg (ECLI:NL:RBZWB:2022:2238, ERF 2022-0135) is op grond van artikel 4:198 BW aan verweerder X in zijn hoedanigheid van medevereffenaar een machtiging verleend om ten behoeve van de nalatenschap van de moeder van partijen/erflaatster tegen verzoeker A en verzoeker B een rechtsvordering in te stellen strekkende tot (terug)betaling aan de nalatenschap van een bedrag van € 235.000. In hun eerste grief voeren A en B aan dat X in zijn op artikel 4:210 BW gebaseerde verzoek niet-ontvankelijk verklaard had moeten worden, dan wel dat de kantonrechter dat verzoek had moeten afwijzen. Het hof wijst deze grief af omdat de kantonrechter op grond van de vaststaande feiten ambtshalve de rechtsgronden heeft aangevuld, waarna hij het verzoek heeft beoordeeld op grond van artikel 4:198 BW. De kantonrechter was hiertoe – zo het hof – ook verplicht. Met hun tweede grief leggen de verzoekers de kern van de zaak ter beoordeling van het hof voor. De allesomvattende vraag daarbij is op welke wijze X de vernietiging van de door erflaatster aan verzoekers gedane schenkingen voor in totaal € 235.000 aan het oordeel van een rechter moet voorleggen. X stelt dat dit een vordering van de nalatenschap is die hij – na machtiging ex artikel 4:198 BW – kan instellen. Verzoekers menen dat de kwestie in het kader van de verdeling van de nalatenschap aan de orde kan komen zonder dat daartoe een aparte machtiging ex 4:198 BW is vereist. Het hof stelt dat het bepaalde in artikel 3:171 BW (en daarmee ECLI:NL:HR:2018:535) ingevolge artikel 4:222 BW weliswaar niet rechtstreeks van toepassing is op een nog niet vereffende nalatenschap, maar het hof is van oordeel dat voornoemde rechtspraak ook in de thans beoordeelde zaak gevolgd dient te worden omdat de vereffening nagenoeg voltooid en er geen externe schuldeisers meer zijn. Ook de proceseconomie is er dan bij gebaat dat in één procedure tussen de erfgenamen over alle geschilpunten en de verdeling wordt beslist. In genoemde zaak voor de Hoge Raad was er ook sprake van een in de nalatenschap vallende vordering tot vernietiging van rechtshandelingen tegen (onder meer) een van de erfgenamen. Deze vordering diende in de verdeling te worden meegenomen. Het hof verwijst voorts naar zijn beschikking ECLI:NL:GHSHE:2020:2371, ERF 2020-0212, en naar Lieber in *TE* 2018/5. Het



voorgaande betekent dat de tweede grief slaagt. Het hof vernietigt het vonnis van de kantonrechter en wijst het verzoek van X alsnog af.

---

**Instantie:** Gerechtshof 's-Hertogenbosch

**Datum uitspraak:** 19-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:GHSHE:2023:137

**Zaaknummer:** 200.313.503\_01

**Rechters:** S.M.A.M. Venhuizen, J.W. van Rijkom en M.W.M. Souren

**Wetsartikelen:**